

**MUZEUM ZIEMI
WSCHOWSKIEJ**

**PROGRAM DZIAŁANIA
MUZEUM ZIEMI WSCHOWSKIEJ
NA LATA 2022-2025**

Damian Małecki

Wprowadzenie

Muzeum Ziemi Wschowskiej to jednostka kultury działająca na podstawie art. 17 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 194 ze zm.), oraz § 12 pkt. 2 Statutu Muzeum Ziemi Wschowskiej nadanego Uchwałą Rady Miejskiej we Wschowie nr XVIII/175/20 z dn. 27 maja 2020 r. w sprawie zmiany Statutu Muzeum Ziemi Wschowskiej.

Muzeum Ziemi Wschowskiej utworzono 1 kwietnia 1968 r. Na siedzibę muzeum przeznaczono zabytkową kamieniczkę przy placu Zamkowym. Muzeum gromadziło i gromadzi pamiątki związane z regionem w zakresie: archeologii, etnografii, historii i historii sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów Królewskiego Miasta Wschowy, posiada także własne zbiory biblioteczne.

Cel podstawowy i szczegółowe na lata 2022-2025

Podstawowym celem działania Muzeum Ziemi Wschowskiej jest gromadzenie, przechowywanie, konserwacja i udostępnianie zbiorów w zakresie historii Ziemi Wschowskiej jako obszaru historycznej jednostki administracyjnej Królestwa Polskiego, powiatu wschowskiego, wielkopolsko-śląskiego pogranicza i dawnych tzw. Kresów Wschodnich na przestrzeni dziejów.

Do najważniejszych celów szczegółowych na lata 2022-2025 należą:

- a) poszerzenie zbiorów znajdujących się w posiadaniu MZW,
- b) budowanie tożsamości mieszkańców miasta wokół wydarzeń związanych z historią miasta oraz regionu,
- c) poprawa wizerunku muzeum jako instytucji kultury związanej z historią miasta oraz miejsca dostępnego dla wszystkich, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- d) dostosowanie infrastruktury muzeum do współczesnych wymogów i standardów,
- e) poprawa zabezpieczeń we współpracy z Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zabytków,
- f) zwiększenie potencjału kadrowego,
- g) uruchomienie Centrum Informacji Turystycznej przy MZW,
- h) sprowadzenie wyposażenia kościoła Kripplein Christi,
- i) pozyskanie nowych powierzchni wystawowych,
- j) organizacja wystaw związanych z historią regionu.

I Działalność edukacyjna, wystawy i wydarzenia

Wystawy czasowe

W Muzeum Ziemi Wschowskiej w latach 2022-2025 planowana jest organizacja 2-3 wystaw czasowych rocznie. Ekspozycje prezentowane na wystawach będą pochodziły zarówno ze zbiorów muzeum, jak i partnerów. Wystawy będą prezentowane w siedzibach Muzeum Ziemi Wschowskiej znajdujących się w barokowych kamieniczkach przy Placu Zamkowym 2 oraz Placu Farnym 3. Ekspozycje będą prezentować zbiory ukazujące historię Wschowy z różnych okresów. Planowane wystawy będą odbywać się w ramach wydarzeń związanych z historią

miasta oraz regionu. W 2022 r. będą to wystawy: „Secesja. Ceramika, cyna i tkanina”, oraz „Król Stanisław I - sarmata i Europejczyk. Ziemia Wschowska - Lotaryngia”. Ponadto planowane jest otwarcie nowej ekspozycji stałej pt. „Wschowa w XIX i XX w.”.

Edukacja

W przygotowanej ofercie edukacyjnej główny nacisk położono na historię regionalną szeroko pojętej ziemi wschowskiej. Podstawowe działania edukacyjne stanowią będą lekcje muzealne, które przybliżą uczniom dzieje regionu, w którym żyją i funkcjonują na co dzień. Tematyka lekcji w latach 2022-2025 będzie dotyczyła przede wszystkim dziejów ziemi wschowskiej, w tym przede wszystkim:

- a) "Tajemnice mumii – o pierwszych badaczach kultury egipskiej we Wschowie",
- b) "Symbole narodowe – herb, hymn, flaga",
- c) "Powstanie wielkopolskie 1918/19",
- d) "Reformacja i kontrreformacja",
- e) "Wschowa w okresie Wielkiej Wojny Północnej",
- f) "Legendy Wschowy i okolic",
- g) "Co jadal polscy królowie?",
- h) "Potomkowie starosty wschowskiego na tronach Polski i Francji",
- i) "Ziemia wschowska... czyli?",
- j) "Reformacja i kontrreformacja w XVI-wiecznej Wschowie".

Przygotowana zostanie oferta zajęć z podstaw ceramiki we współpracy z pracownią Gliniany Zakątek „8” z Włoszakowic. Poza powyższymi tematami realizowane będą lekcje dotyczące kultury ludowej dawnej ziemi wschowskiej, których oferta przygotowana została we współpracy z Zofią Dragan. Tematy te obejmują:

- Dudki ładnie grajum, nóżki podrygajum – muzyka ludowa wsi wielkopolskiej,
- Można godać i żegotać – gwara, czyli tak się dawniej mówiło,
- Zabawy pradziadków i prababć.

Stale uaktualniany i uzupełniany będzie katalog lekcji muzealnych, dostępny na stronie internetowej muzeum. Każda lekcja muzealna składa się z części teoretycznej i warsztatu lub karty pracy stworzonej przez pracowników MZW. Ponadto w związku z nowymi wystawami czasowymi przygotowywane będą nowe oferty tematyczne. Każdorazowo katalog zawierać będzie wykaz tematów oraz krótki opis lekcji, a także ogólne zasady przyjęte przez MZW dla lekcji muzealnych, cennik, dane kontaktowe do osoby odpowiedzialnej za koordynację zajęć.

Ponadto w omawianym okresie organizowane będą coroczne zajęcia okolicznościowe, których tematyka uzależniona będzie od terminu:

- a) "Lato w muzeum" – wakacyjny cykl warsztatów, przeznaczony dla dzieci i młodzieży w wieku 7-12 lat.
- b) "Mikołajkowe zabawy w muzeum" – warsztaty, zorganizowane przez pracowników muzeum dla dzieci w wieku 7-13 lat i ich rodziców. W ramach zajęć prezentowane będą wykłady dotyczące historii św. Mikołaja i bożonarodzeniowych tradycji świątecznych.

Ponadto przygotowane zostaną nowe oferty wydawnictw, pamiątek muzealnych oraz przewodników. Rozwijana będzie współpraca ze środowiskami akademickimi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego w celu prowadzenia badań nad dziejami Wschowy.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi we Wschowie

Priorytetem MZW będzie współpraca ze wschowskimi organizacjami pozarządowymi mająca na celu wykorzystanie potencjału społecznego stowarzyszeń dla osiągnięcia wspólnych celów, w tym przede wszystkim popularyzacji historii miasta i regionu. W ten sposób planuje się zacieśnić współpracę z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Stowarzyszeniem Muzycznym „Bis”, grupą rekonstrukcyjną „Rota Zaciężna św. Judy Tadeusza”, Hufcem ZHP we Wschowie, Związkiem Strzeleckim „Strzelec” we Wschowie, stowarzyszeniem Civitas Christiana oraz pozostałymi stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy.

Planowane jest m.in. organizowanie wykładów dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku we Wschowie w formie cotygodniowych spotkań w siedzibie MZW przy pl. Farnym 3, podczas których pracownicy muzeum będą mówili o historii lokalnej, ale również dziejach Polski i świata.

Znakowanie grobów

Kontynuowana będzie akcja znakowania nagrobków osób biorących udział w walkach o odzyskanie niepodległości 1914-1921, Powstańców Wielkopolskich 1918-1919 oraz uczestników wojny obronnej 1939 roku. Tabliczki upamiętniają uczestników walk o niepodległość, którzy spoczywają na obszarze powiatu wschowskiego. Znakowanie będzie następować po wcześniejszym uzyskaniu zgody rodziny oraz spotkaniu, w trakcie którego pozyskane zostały wizerunki pamiątek rodzinnych i dokumentów dotyczących osób upamiętnionych. Do tej pory oznakowane zostały w sumie 24 mogiły na terenie Wschowy, Sławy, Łupic, Lginia, Siedlnicy, Starych Drzewiec i Olbrachcic.

Wschowski Słownik Biograficzny

Na podstawie przygotowanych dla władz miasta 20 biogramów zasłużonych dla ziemi wschowskiej osób, które zostaną umieszczone na tablicach pamiątkowych w różnych częściach miasta we współpracy z lokalnymi historykami i regionalistami przygotowany zostanie Wschowski Słownik Biograficzny, w którym znajdą się nazwiska najważniejszych osób związanych z historią miasta oraz regionu.

Wydarzenia

Muzeum Ziemi Wschowskiej planuje organizację dwóch większych wydarzeń plenerowych, których odbiorcami będą mieszkańcy miasta i gminy Wschowa, a także turyści spoza regionu. Imprezy będą związane z wydarzeniami dotyczącymi historii miasta. Ich celem będzie budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców oraz popularyzacja historii miasta i Gminy Wschowa. Wydarzenia to: piknik rycerski *Średniowieczne miasto*, oraz *Wypad na Wschowę*. Ponadto odbywać się będą co roku Noce Muzeów.

Planowana jest organizacja pikników średniowiecznych odwołujących się do średniowiecznej historii miasta. Pikniki, których pierwszy człon będzie nosił nazwę: *Średniowieczne miasto*, organizowane będą na muzealnym dziedzińcu przy pl. Farnym 3. Odbiorcami wydarzenia będą w szczególności najmłodszy, którzy będą mogli skorzystać z szeregu przygotowanych dla nich atrakcji, m.in. strzelania z łuku, musztry rycerskiej, przymierzalni strojów mieszczkańskich oraz walki w szyku bojowym. Wydarzenie będzie przygotowane przy współpracy z grupą rekonstrukcyjną „Rota Zaciężna św. Judy Tadeusza” ze Wschowy. W 2022 r. wydarzenie związane będzie z przywilejem wystawionym przez króla Władysława II Jagiełłę z 1422 roku dotyczącego nadania prawa polskiego dla Ziemi Wschowskiej. Ma to związek z 600. rocznicą tego wydarzenia, która przypada w 2022 r.

Wydarzeniu towarzyszyć będzie wiele atrakcji. Goście będą mogli zaopatrzyć się w chleb i miód z Muzeum Młynarstwa i Rolnictwa w Osiecznej, a także średniowieczny oręż od wystawców. Funkcjonować będzie również stanowisko mennicze, a zwiedzający tego dnia będą mogli wysłuchać wykładu dotyczącego historii nawiązującego do wspomnianego wydarzenia. W kolejnych latach planuje się wydarzenia odwołujące się do oblężenia Wschowy w 1383 r. w związku z 640. rocznicą oblężenia oraz wymarsz wojsk polskich pod Grunwald w 2024 r.

Organizowane będą także obchody rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz wypadu wojsk polskich na Wschowę. Uroczystości poświęcone będą wydarzeniom z dnia 2 września 1939 roku. Wydarzenie ma upamiętnić rajd wydzielonych oddziałów Wojska Polskiego na niemieckie miasto Fraustadt (dzisiejsza Wschowa), co miało miejsce w trakcie wojny obronnej 2 września 1939 r. Było to jedno z dwóch miejsc, w których Wojsko Polskie przekroczyło granicę polsko-niemiecką w czasie kampanii wrześniowej. W związku z tym zaplanowany został przemarsz oddziałów 4. Zielonogórskiego Pułku Przeciwlotniczego oraz 12 Wielkopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej z Leszna do Wschowy oraz ich uroczyste powitanie we Wschowie.

II Zbiory

Zbiory MZW obecnie liczą 8617 pozycji. Planowane jest wzbogacenie oferty MZW o zbiory związane w szczególności z dziejami regionu, w tym przede wszystkim Rajdem na Wschowę, rodem Leszczyńskich i Kresów Wschodnich. Priorytetem MZW będzie opracowanie ewidencyjne zbiorów, a także digitalizacja zbiorów, w celu ich wykorzystania dla potrzeb Wirtualnego Muzeum Ziemi Wschowskiej.

Wirtualne Muzeum Ziemi Wschowskiej zostało uruchomione w 2021 roku. Ma na celu zachęcenie mieszkańców Miasta i Gminy Wschowa oraz turystów do zwiedzania muzeum w świecie rzeczywistym. Wirtualne muzeum to strona internetowa (wirtualne.muzeum.wschowa.pl), za pośrednictwem której możliwe jest zwiedzanie muzeum oraz zapoznanie się z muzealiami znajdującymi się we wschowskim muzeum.

Dla internautów dostępne będą wycieczki po obydwu siedzibach MZW, tzw. „Kamieniczkach” oraz dawnym Kolegium Jezuickim. W 2022 r. uruchomione zostanie zwiedzanie Lapidarium Rzeźby Nagrobnej. W wirtualnym muzeum zobaczyć będzie można również eksponaty, które na co dzień prezentowane są na salach wystawowych wschowskiej placówki, ale także te, które znajdują się w muzealnych magazynach. Dzięki wirtualnemu muzeum można zapoznać się z zabytkami dotychczas niedostępnymi lub nieprezentowanymi na wystawach. Nowe eksponaty będą dodawane regularnie na stronę.

Na stronie znajdują się eksponaty opisane w języku łatwym oraz z audiodeskrypcją. Wdrożony na tej stronie wirtualny spacer zapewnia dostępność alternatywną osobom ze szczególnymi potrzebami w trudno dostępnym siedzibie MZW przy pl. Zamkowym 2.

Prowadzona będzie konserwacja najbardziej zniszczonych zabytków ze zbiorów MZW na podstawie wskazań głównego inwentaryzatora zatrudnionego w muzeum.

Kripplein Christi

Kontynuowane będą starania, które mają na celu sprowadzenie do Wschowy elementów wyposażenia kościoła Kripplein Christi, wywiezionych z miasta po zakończeniu II wojny światowej. Równocześnie działania te mają na celu ostateczne uregulowanie kwestii

własności zabytków pochodzących z kościoła, które prezentowane są na wystawach stałych w MZW. W tym celu kontynuowana będzie współpraca z Departamentem Dziedzictwa Kulturowego za Granicą i Strat Wojennych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (obecnie Departament Restytucji Dóbr Kultury MKiDN). Zakłada się odzyskanie wyposażenia Kościoła Kripplein Christi przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na które składają się: ołtarz główny, ambona z baldachimem i płyty epitafijne. Kontynuowane będą prace koncepcyjne związane z udostępnieniem kościoła Kripplein Christi dla ruchu turystycznego. W pierwszej kolejności planuje się uruchomienie dla zwiedzających Baszty Kripplein Christi. Równocześnie planowane jest sprowadzenie i zabezpieczenie zabytkowego wyposażenia Kościoła. Następnie planowana jest adaptacja wnętrza pod potrzeby muzeum oraz zwiedzających. Działania te będą na bieżąco konsultowane i ustalane z władzami Miasta i Gminy Wschowa.

III Kadra

Jednym z głównych celów MZW jest stałe podnoszenie kwalifikacji kadry, m.in. poprzez udział w konferencjach oraz szkoleniach organizowanych przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Narodowy Instytut Dziedzictwa oraz Narodowe Centrum Kultury i inne instytucje. Przy wsparciu MZW z pomocą Powiatowego Urzędu Pracy planowane jest umożliwienie pracownikom odbycia studiów podyplomowych na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie na kierunku Muzeologia.

Ponadto planuje się udział pracowników w szkoleniach dotyczących audiodeskrypcji, digitalizacji, dostępności obiektów zabytkowych dla osób ze szczególnymi potrzebami, tworzeniu treści do Internetu i social mediów, opieki nad zabytkami, wystaw i zabezpieczeń, a także konserwacji, ewidencji oraz pozyskiwania środków zewnętrznych.

Planowane jest utrzymanie zatrudnienia na obecnym poziomie (ok. 8,5 etatu) z równoczesnymi zmianami w obszarach przepływu informacji między pracownikami. Uruchomione zostaną możliwości odbycia praktyk oraz stażu dla mieszkańców gminy, a także wolontariatu dla wszystkich zainteresowanych.

IV Działalność administracyjno-gospodarcza

- a) planowana jest poprawa wizerunku MZW. Przede wszystkim przyjęte zostało nowe logo Muzeum Ziemi Wschowskiej, na które oprócz nazwy instytucji składa się znak złożony z dwóch elementów graficznych wpisanych w okrąg. Pierwszym z nich jest herb miasta Wschowy, czyli krzyż jagielloński z dwoma pierścieniami, wywodzący się od krzyża lotaryńskiego. Pojawienie się krzyża w herbie Wschowy związane jest z przywilejem menniczym króla Władysława Jagiełły z 1404 roku, w którym to władca zezwolił miastu Wschowie na bicie monety. Drugim elementem jest korona królewska, której wizerunek został zaczerpnięty z talara wybitego we wschowskiej mennicy w roku 1651. Znak ten ma na celu przypominać o historii i znaczeniu królewskiego miasta Wschowy. Forma wykorzystanych elementów jak również ich umiejscowienie w okręgu, odnoszą się do wielowiekowej tradycji menniczej Wschowy. Nazwa Muzeum została zapisana dwoma krojami pisma, klasycznym oraz współczesnym, co ma odzwierciedlać upływający czas oraz historie jako ciąg nieustannych zmian, również tych stylowych. Podkreśla to rolę Muzeum, jako miejsca gdzie przeszłość spotyka się z terażniejszością,

- b) dla popularyzacji działań MZW wykorzystane zostaną media społecznościowe, w tym przede wszystkim Facebook, YouTube, a także utworzone zostanie konto w serwisie Instagram. Raz w tygodniu na stronie internetowej, portalach społecznościowych i kanale YouTube Muzeum Ziemi Wschowskiej będą prezentowane eksponaty, archiwalne filmy, projekty budowlane, pocztówki i fotografie, a także wywiady ze wschowskimi Kresowianami zebrane przez Jakuba Gałęziowskiego w ramach pracy nad książką „To wszystko człowiek widział. Wspomnienia wschowskich Kresowian”. Działania te mają na celu popularyzację zabytków muzeum oraz promocję historii miasta i regionu. Realizowane będą we współpracy z mediami lokalnymi,
- c) realizowany będzie cykl pt. Królewskie historie. Jest to cykl spotkań w formie rozmowy z naukowcami i historykami zajmującymi się dziejami Wschowy oraz działaczami społecznymi, sportowymi, mieszkańcami Wschowy. Podczas spotkań można będzie zobaczyć wnętrza wschowskiego muzeum, ponieważ każda z rozmów odbywać się będzie w innej sali. Filmy każdorazowo będą miały swoją premierę na kanale YouTube muzeum. Do promocji wydarzenia wykorzystane zostaną lokalne media, m.in. partnerem wydarzenia będzie portal zw.pl,
- d) planowane jest pozyskanie nowych powierzchni wystawowych przy kościele Kripplein Christi, które umożliwią zaprezentowanie na wystawie zabytkowego wyposażenia kościoła,
- e) Zaktualizowane zostaną regulaminy wewnętrzne obowiązujące w MZW,
- f) we współpracy z Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów w Warszawie i na podstawie jego zaleceń zrealizowany zostanie plan poprawy zabezpieczeń w zakresie ochrony zabytków w MZW,
- g) planowany jest zakup niezbędnego oprogramowania,
- h) planowane są prace związane z dostosowaniem BIP oraz strony internetowej MZW.

Siedziby

MZW mieści się w dwóch budynkach. Siedziba główna znajduje się w kamieniczkach położonych przy placu Zamkowym 2. Druga siedziba mieści się w budynku przy placu Farnym 3 i jest dostosowana do potrzeb dla osób ze szczególnymi potrzebami. Poprawienie dostępności planowane jest dla siedziby znajdującej się przy pl. Zamkowym 2. W związku z ograniczeniami technicznymi planowane jest pozyskanie nowych powierzchni wystawowych, przede wszystkim w oparciu o obiekt przylegający do Kościoła Kripplein Christi (dawna biblioteka parafialna).

Planuje się otwarcie Lapidarium dla zwiedzających od wtorku do niedzieli w sezonie od 1 kwietnia do 2 listopada. Corocznie prowadzone będą prace pielęgnacyjne drzewostanu oraz zieleni na terenie Lapidarium przy pomocy pracowników w ramach prac użyteczno-społecznych, a także uczniów Szkoły Przesposabiającej do Pracy w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym. Kontynuowana będzie współpraca dotycząca organizacji w Muzeum Ziemi Wschowskiej grupowych praktyk wspomaganych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Ponadto przygotowane zostaną programy prac konserwatorskich i remontów przy obiektach zabytkowych we współpracy z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Zielonej Górze.

Zespół do spraw dostępności

Pracować będzie zespół do spraw dostępności w MZW. Na koordynatora wyznaczono kierownika administracyjnego. Planowane jest sukcesywne wprowadzanie zmian dla osób ze szczególnymi potrzebami, które ułatwi zwiedzanie.

Do zadań koordynatora do spraw dostępności oraz zespołu do spraw dostępności należeć będzie:

- 1) Wykonanie inwentaryzacji obiektów budowlanych oraz określenie minimalnych wymagań obiektów w zakresie zapewnienia ich dostępności,
- 2) Identyfikacja potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- 3) Przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami zgodnie z minimalnymi wymaganiami służącymi zapewnieniu dostępności, określonymi w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 4) Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych,
- 5) Monitorowanie działalności podmiotu, w zakresie analizy dokumentacji projektowej, obiektów i inwestycji gminnych w przestrzeni publicznej pod kątem zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 6) Prowadzenie działań na rzecz promocji dostępności oraz zasad projektowania uniwersalnego,
- 7) Sporządzanie planu działań,
- 8) Przedstawianie dyrektorowi bieżących informacji o podejmowanych działaniach w zakresie realizowanych zadań.

Na tej podstawie został przygotowany program działań, który został podany do publicznej wiadomości na stronie internetowej oraz stronie BIP. Jego realizację planuje się w latach 2022-2025.

Centrum Informacji Turystycznej

Przy MZW w siedzibie na placu Farnym 3 utworzone zostanie Centrum Informacji Turystycznej. Powołanie CIT ma na celu zwiększenie ruchu turystycznego na terenie miasta i gminy. Na specjalnie do tego stworzonej stronie zaprezentowane zostaną atrakcje turystyczne, których zwiedzanie będzie można zamówić za pośrednictwem specjalnej strony www. Dodatkowo na wyposażeniu CIT znajdują się nowe magnesy oraz pocztówki i inne pamiątki związane z historią regionu. We współpracy z partnerem zewnętrznym przygotowany zostanie nowy przewodnik oraz sklep internetowy MZW, gdzie kupić będzie można pamiątki, wydawnictwa, bilety oraz wszelkie towary i usługi oferowane przez MZW.

Gospodarka finansowa

Podstawę funkcjonowania MZW stanowi plan finansowy oraz środki przekazywane przez Miasto i Gminę Wschowa. Jednym z priorytetów MZW na lata 2022-2025 będzie pozyskanie jak największej liczby środków w ramach projektów realizowanych przez władze centralne. Składane będzie co najmniej 5 wniosków rocznie na projekty dotyczące najważniejszych wydarzeń organizowanych przez MZW oraz na remonty i konserwację zabytków z programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz samorządu i Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na terenie Lapidarium Rzeźby Nagrobnej oraz prace wykonywane w siedzibach MZW. Podejmowane będą działania mające na celu pozyskanie sponsorów zewnętrznych, przede wszystkim ze świata biznesu. Uruchomiona zostanie sprzedaż internetowa za pośrednictwem sklepu działającego przy CIT, co pozwoli zwiększyć dochody MZW.